

Donderdag 31 augustus 1916 – ochtendeditie

Men schrijft ons van Belgische zijde:

Emile Vandervelde, Belgische minister en voorzitter van het Internationaal Socialistisch Bureau, heeft een open brief gestuurd naar de Scandinavische socialistische pers, waarin hij opkomt tegen het eenzijdig karakter van de enquête in België ingesteld door sociaaldemocraten uit Denemarken en Zweden. Daarin wijst hij vooral op de omstandigheden, waarin die reis naar België ondernomen werd:

“Als wij het Wolff-bureau moeten geloven, zegt de heer Vandervelde, zijn enige Duitse en Zweedse sociaaldemocraten België gaan bezichtigen op haast officiële wijze. Ze werden ontvangen door de gouverneur-generaal von Bissing. Een officier, kapitein Volkmann, hebben zij de lof horen zingen van de Duitse administratie. Zou het mij toegelaten zijn hen te vragen of zij ook zijn gaan luisteren naar de klachten van de Belgische bevolking, of zij vrij hebben kunnen spreken met onze kameraden van de Arbeiderspartij, of zij in betrekking gekomen zijn met de 700.000 stakers, die, sedert twee jaar, liever verkiezen te leven met drie frank in de week dan te werken ten bate van de vijand?

De Duitse administratie heeft hen getoond wat zij wil. Hebben zij ook iets anders kunnen zien? Hebben zij zich rekenschap kunnen geven van de verschrikkelijke misère van een volk dat geen andere wandaad bedreven heeft dan gebruik te maken van zijn recht op verdediging en getrouw te blijven, tot de dood toe, aan zijn internationale verplichtingen?”

De heer Vandervelde wijst verder op het onrechtvaardige van de aanval op België en op de beschuldigingen naderhand door de

Duitsers uitgebracht tegen België om de aanval te rechtvaardigen, en vervolgt dan:

“Onze kameraden van de Scandinavische delegatie zullen wel aan dit alles gedacht hebben toen zij België bezochten. Hebben zij kennis genomen van de Belgische documenten, die vaststellen dat 20.000 huizen vernield werden zonder militaire noodzaak, dat meer dan vijfduizend burgers gedood werden zonder schuld, onder de leugenachtige beschuldiging dat zij geschoten hebben op de troepen, die hun land binnenvielen? Hebben zij in het tweede Grijsboek de gedocumenteerde hoofdstukken gelezen over het gevangen nemen en doodschieten van gijzelaars, over het wegvoeren van burgers, over de dwang tot werken ten voordele van de vijand? Weten zij dat op de zeven miljoen Belgen, die in België gebleven zijn, er drie en een half miljoen moeten ondersteund worden, die zouden omkomen van ellende als het Belgisch gouvernement, met de hulp van de Amerikanen en geallieerden, niet 25.000.000 F per maand schonk om hen ter hulp te komen? Kennen zij tenslotte het enorm cijfer van de oorlogscontributies, die ons ongelukkig land uitgeput hebben? Menen zij dat de neutraliteit, en vooral de socialistische neutraliteit, in zulke mate passief moet zijn dat zij alle protest in naam van het geschonden recht buitensluit?

Zeker, ik beweer niet dat men ons op ons woord moet geloven, onze beschuldigingen moeten gecontroleerd worden, een tegensprekelijk onderzoek is nodig. Maar België houdt niet op en zal niet ophouden dat onderzoek te eisen. De onderzoekscommissie, door het Belgische gouvernement ingesteld, is begonnen met te vragen aan het Duitse gouvernement de getuigenissen, die zij aanbracht, te doen nagaan door onpartijdige neutralen. Het was vruchteloos! Daarna hebben de Belgische bisschoppen zich met die vraag gericht tot de Duitse bisschoppen. Het was vruchteloos! Ook de Belgische socialisten, ook onze Nederlandse genoten van Kol en Vliegen, hebben een enquête

voorgesteld aan Noske, aan Scheidemann, aan de Duitse socialisten. Het was vruchteloos!”

De voorzitter van het Internationaal Socialistisch Bureau besluit met het uitdrukken van de hoop, dat de delegatie ten minste in betrekking zal gekomen zijn met de slachtoffers, dat zij haar best zal gedaan hebben om de socialistische strijders van het verwoeste land te ontmoeten, en, indien zij dit nagelaten hebben dat men toch nog moet hopen, dat anderen dat zullen doen, opdat de rechten der waarheid niet steeds miskend zullen blijven.

Het te Maastricht verschijnend Belgische blad les Nouvelles van 30 augustus geeft een beschrijving van het gedeelte Wonck-Tongeren der door de Duitsers in aanleg zijnde lijn Aken-Calais.

In dit bericht leest men o.a.:

Met koortsachtige ijver worden de werken ter voltooiing van deze lijn voortgezet in het dal van de Geer, waarvan enkele gedeelten een geheel ander aanzien hebben gekregen. De lijn gaat door tuinen en woningen, snijdt weilanden in twee, kruist de provinciale weg van Recour naar Glons over een zeer hoge brug, gaat door een tunnel onder het kerkhof door in de richting Boirs.

Te Glons zijn 4 hoge in beton opgetrokken bruggen, en daarvoor 12 huizen afgebroken, naar men zegt zonder schadevergoeding of rekwisitiebons.

De lijn zou, volgens het bericht, voor de 1^e oktober moeten voltooid zijn. In enkele plaatsen werken verschillende dag- en nachtploegen; duizenden Russische krijgsgevangenen, slecht in de kleren, slecht gevoed en gehuisvest, werken er onder het strenge toezicht van de Duitse soldaten, die hun geen ogenblik rust gunnen en hun de slagen met geweerkolven niet sparen.

Bij de werken te Bassenge merkt men een jong beschaafd officier op, zoon van een Russische graaf en zelf graaf. De Belgen hebben getracht het lot van deze ongelukkigen te verlichten door het verschaffen van kleding en voedsel; maar weldra moest dit op Duits bevel gestaakt worden met bedreiging van gevangenen naar Duitsland te worden vervoerd. Een jonge man werd gevangen genomen, omdat hij een Rus een doosje sigaretten had gegeven.

De Belgische werklieden schijnen 2 dagen gestaakt te hebben waarna men het lot van de ongelukkige Russen enigszins verzacht heeft.

Van andere zijde vernemen we, dat tussen Roclenge en Bassenge een zeer groot station wordt gebouwd, waar men talrijke lijnen aanlegt.

Weiden en huizen tussen die twee plaatsen zijn verdwenen en de op het ogenblik uitgeweken bewoners, die na de oorlog zullen terugkeren, zullen tussen Wonck en Glons hun dorpen niet terugkennen.

Te Boirs is het kasteel van Ouce, toebehorend aan de notaris Moreau van Luik, bewoond door 200 Russische gevangenen, onder opzicht van enige Duitsers.

In het ochtendblad van eergisteren is een Havas-telegram opgenomen betreffende de moord op baron Acoz door twee Duitse officieren, een graaf en een prins. Omtrent deze moord meldt men ons het volgende:

Het kasteel van baron Acoz was bezet door de Duitsers: de eigenaar was gebleven. Hij had tegen de bevelvoerende officieren gezegd, dat alles te hunner beschikking was. Nu leidde naar het kasteel een prachtige laan van zeer oude bomen, waar baron Acoz bijzonder op gesteld was. Op een kwade dag zag nu de eigenaar, dat de Duitse soldaten bezig waren, die bomen om te hakken, en toen hij zich

hierop wendde tot de Duitse officier met de vraag, of dat nodig was en waarom, kreeg hij ten antwoord, dat de soldaten wat te doen moesten hebben en beweging nodig hadden. Hij vroeg toen, die laan te sparen, omdat er overal omheen bossen genoeg van hem waren, waar de soldaten konden hakken zoveel ze wilden. Zijn verzoek werd echter niet voor inwilliging vatbaar verklaard. Hierop wendde baron Acoz zich tot de dichtstbijzijnde Kommandantur, met het gevolg, dat de Duitse officieren, in het telegram genoemd, verplaatst werden en baron Acoz een paar andere ingekwartierd kreeg.

Enige tijd later verscheen er een auto met de beide eerste officieren, die de baron mededeelden, dat hij mee moest naar de Kommandantur. Acoz gaf daaraan gevolg en ... is nooit meer teruggezien. Zijn vrouw, natuurlijk dodelijk ongerust, wendde zich na een paar dagen tot diezelfde Kommandantur, doch werd zonder inlichtingen weggestuurd. De jachttopziener had echter gehoord, dat op de dag, dat de eigenaar met de auto was weggehaald, diezelfde auto op weg naar de Kommandantur door een naburig dorp gekomen was, zonder dat baron Acoz er in zat; hij veronderstelde toen, naar nu blijkt terecht, dat baron Acoz uit wraak door die officieren in zijn eigen bos vermoord was. Het lijk werd dan ook op de in het telegram beschreven wijze gevonden; een tijd daarna verdween de jachttopziener ook spoorloos; hij werd eveneens vermoord gevonden.

Gelijk gemeld werd, is een van deze moordenaars ter dood veroordeeld, doch begenadigd.

Donderdag 31 augustus 1916 – avondeditie

Geen berichten over België.